

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Elfizetés helyben:		vidéken:	
1 hóra	2 K	1 hóra	3 K
1 évre	24 K	1 évre	31 K

Székesfehérvár, Kossuth u. 1. Telefon 208.

Feladós szerkesztő: Hajós József.

Győr-vármegye üdvözlí Prohászka püspököt.

Győr-vármegye hétfői rendkívüli közgyűlését előkészítő állandó választmánya szombaton délelőtti tárgyalta. Szűcs Géza megyebizottsági tag in dítványát, hogy a vármegye üdvözölje dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt „Elég volt ez” című, országos viszhangot keltő, a fajmagyarságot védelmező hatalmas cikkért.

Az állandó választmányon jelen voltak: Szabó főispán elnök, Németh Miklós alispán, Kunc Jenő dr. főjegyző, Veóreös György árvaszéki elnök, Mesterovits Iván gazd. felejtgyelő, Csemez Béla dr. II. főjegyző, Némethy Ernő dr. aljegyző, Bély János dr. főügyész, stb.

Kunc Jenő dr. referálta az indítványt, aztán előterjesztette a határozati javaslatot.

A javaslatot a választmány egyhangulag magáévá tette s a hétfői közgyűlés elé terjeszti.

A Prohászka püspöknek küldendő irat szövege a következő:

Nagyméltóságú Püspök Úr!
Mai napon tartott rendkívüli közgyűlésünkben tárgyalta

Szűcs Géza bizottsági tagunknak az indítványát, hogy a törvényhatóság Nagyméltóságodat az „Alkotmány” című napilap 1. évi szeptember 11-iki számában „Elég volt-e?” címmel megjelent cikkéért üdvözölje s az abban kifejezésre jutó küzdelemért a fajmagyarságot helyeselve, támogatásáról biztosítsa és kijelentse, hogy elvárja minden közhatalmat kezelő tisztviselőtől, hogy a rábízott közhatalmat a fajmagyarság érdekében a cikkben kifejezésre jutó szellemben kezeljék.

Készséggel kijelentjük, hogy a Nagyméltóságú cikkében a magyar keresztény társadalom irányítására vonatkozólag foglaltak elgyszerűnnek, mert maugunk is úgy tudjuk és tapasztaljuk, hogy mindazon kinövéssek és visszadőlések, melyek az uralgó társadalom rovására, tehát magának az államnak kárára a Magyarországon lakó zsidóság beolvasására, magyarrá válásra képtelen részét jellemzi, — kiküszöbölendők, nehogy azok a keresztény társadalom letrését, az ország elcsidósodását eredményezték, másrészt a törvényhatóság ma is szívetlenségekkel azon az állásponton van, hogy a jóakaratu és nemzeti érzésű zsidóság a nemzeti, keresztény

társadalommal való összeforráshoz segítessék. Mégis jól lehet az említett cikkben semmiféle felekezeti igazítás nem foglaltatik — de, mert merőben szokatlan dolog, hogy valamely új-ségeikk alkalmából a törvényhatóságok állást foglalva azoknak szerzőjét üdvözöljék, tekintve továbbá, hogy a törvényhatóságnak kerülnie kell és kerülni is kíván minden oly kezdeményezést vagy állásfoglalást, amely ha egy magában nem is képez felekezeti igazítást, mégis félreértés folytán a felekezeti béke megbontásának és törltelenségének látszatát viselhetné magán s abba — megértés hiányában — rossz akaratral vallási gyűlölködés volna belamagyarizható, nemkülömben tekintettel azon nagy és komoly időkre, melyekben élünk, amelyek fokozottabb mérvben teszik köteleességünké, hogy a nemzet egyetértését erősítsük és minden lehető elkövessünk, hogy kiki hitte és meggyőződése szerint szolgálhassa hazáját, mivel végül a törvényhatóság tudomása és meggyőződése szerint tisztviselői a közhatalmat lelkiismeretesen az államat fenntartó erkölcsi rend és magyar fajszertel szolgálataban kezelik s így azoknak a közhatalom iránti megkezelésére való utasítása felcsökken, az államat értelmében való határozathozatal nélkül.

Ellentétben igaz meggyőződéssel és lelkesedéssel elhatároztuk, hogy Nagyméltóságodat úgy a haboru előtt, mint különösen a haboru tartama alatt, a magyar állameszmét, a magyar faj, kultúra és keresztény erkölcsi kultúra érdekében kifejtett rendkívüli és nagyhatású munkásságát mély tiszteléssel és igaz nagyrabecsüléssel szívünk melőzől üdvözöljük.

Fogadjja Nagyméltóságod ezen érzelmeink biznité nyitvánítását, amelyekkel maradtunk hazafüli üdvözöllettel.

Győr-vármegye törvényhatósági bizottságának Győrött, 1918. évi szeptember 23-án tartott közgyűléséből.

— A bevásárlási utalványok figyelmébe. Farkas Sinder tanácsos lapunk utján felhívja mind azokat, akik buzára, rozsa árpára és zabra beszerzési utalvánnyal rendelkeznek, hogy azokat 3 napon belül Weisz és Tall cégnél annál is inkább váltsák be, mert ellenesethen a föltek a beszerzési utalványokat kénytelen lesz bevonni.

A Napközi Otthon záróünnepélye

vasárnap délelőtti volt nagyszámú érdeklődő jelenlétében. A városi Hatóságot dr. Kerekes h. polgármester képviselte, aki szép beszédben méltatta gróf Károlyi Józsefnének a Napközi Otthon létesítése és fenntartása terén kifejtett áldozatkészségét, buzgalmát és szüntelen érdeklődését. Urzacsak megköszönte Héj Erzsébet óvónőnek azt az önfeláldozó és csodálatreméltó munkáját, melyet a sok-sok apró gyermek gondozásában fáradozhatlanul kifejtett. A Napközi Otthon gyermekei pedig lelkesen éljeneztek dr. Kerekest a sok és szives támogatásért, melyet az Otthon működéséért az anyagiak biztosítása révén tenetevé tette.

A záróünnepélyen a gyermekek énekeltek s előadták Holczer Magdi kedves szerzeményét.

A fehérvári szennyomor enyhítése.

Ságy Lajos rendőrfőkapitány mint a polgármesternek a szennyügyek intézésében helyettes, részletes memorandumba foglalta a közeleji tél alkalmából károsodások elkerülését célzó eljárására vonatkozó előterjesztést, amelyet az általa napokban kálkülsőség foglaltani a városi tanács elnöki miniszterének.

Fehérvár területén a legutóbbi összeírás szerint volt: egyházas lakás 1070, havi szén-szükséglet 4 5 q. 5350 q. két szobás lakás 3326, havi szén-szükséglet 4 10 q. 33260 q. háromszobás lakás 1033, havi szén-szükséglet 4 15 q. 25245 q. a havonkénti szén-szükséglet tehát összesen 63855 q.

E szén-szükséglet pusztán a magánlakások fűtésére vonatkozik, ez kívül van még a kórházak, orvosi rendelő helyiségek, munkáspánzár rendelő helyiségei, iskolák, óvodák, árvaház, agnitézet, városi közhatalok és üzletek fűtési szén-szükséglete, valamint az ipari szén-szükséglet.

A tavalyi fűtési évadban nagy zavarok voltak a szénellátás terén városunkban.

Ugy tudja a főkapitány, hogy a szénártek, amerikasások miatt a jelenlegi fűtési évad sem lesz zavartalan. Ezt megerősíti az Országos Szénbizottságnak a városhoz intézett értesítése is. Ez n értésítés szerint Fehérvárra, szeptember 16-ára hálifűtés céljaira 325 ton. na porosz szén utaltatott ki.

Kiosztották az ebédet, gulyás levest, turóslepényt; már 5 óra volt, de a kicsinyek nem akartak elnenni és azt meg egyáltalán nem akarták megérteni, hogy holnap nem kell előnenni. Egyre könyörögtek: hadd jöjünk ha nem is, kapunk enni, (ez az óvónők jutalma). Sajnáljuk a gyermekeket és féltjük őket a nyomorúságtól, téltől, mely leszdi a rózsákat mit a jó táplálékkal az arcukra raktak az óvónők.

Es mennyiből csinálhat mindent? — 30 koronából. — Mikor a napközi otthonok költségvetését megcsinálták, 70—80 ezer koronát láttak szükségesnek, de megoldottuk ily csekélysséggel, mert sokat dolgoztak csak azért, hogy minél több jusson a gyermekeknek. Most a többi pénz megmarad jövőre.

Akiknek nagy vagyonuk van, felbuzdulhatnak azt látva, hogy 20—30 ezer korona a jó-tékorsyág oltárán mennyire meghozza a kamatait.

Eltekintve attól, hogy a kiutalt szénmennyiség elenyészően csekély és attól, hogy magyar szén és koksz kitalása is elegendő szükséges, tapasztalathól tudja a főkapitány, hogy a kiutalt csekély porosz szén sem fog megérkezni. A szénhiány elképzelhetetlen állapotokat fog eredményezni.

Mindezeknek a valósághoz híven történt feltárasa után es most a főkapitány úgy van eltesülve, hogy a város fűtési szén-szükséglete a küszöbön levő fűtési évadban egyáltalán nem lesz kontingentálva, mert az Országos Szénbizottság csak esetről-esetre szándékozik szén-et kiutalni, arra kéri a főkapitány a keresztodelemügyi minisztert, rendelje el, hogy Székesfehérvár város szén-szükséglete feltétlenül és oly mérvben kontingentáltsassék, mely lehetővé teszi a legszigorubb takarékoság szemmelirtása mellett az egészség és közbiztonság fenntartásának elemi s államérből sem közbümbös igényeinek kielégítését, rendelje el, hogy a megállapított szénkontingens külföldi szén és kokszon kívül a város közelében levő, tehát gyorsabban fuvarozható szénbányákban szénmagyar szén-et is magában foglaljon.

— Haldőzvegyek, kiknek 6—10 éves leánygyermekük vannak, jeleiknezzenek el. h.ó 25-én d. u. 4 és 5 óra között a tűzoltóaktanyában a székesfehérvári hadigondozó bizottság hivatalos óráján.

HÍR EK

Kitüntetés. Erdélyi M. hály 17-es honvéd hadnagy a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

Fehérvár kukorica termése. A közlélmzési kormány már megint lehetetlent követel Fehérvártól. Nem tudjuk, kinek, kiknek a becslése alapján: a fehérvári kukoricatermés állagát holdanként 14 mm. csöves tengerre számitja és ez alapján Fehérvár városától az idén csak csekély 300 waggon csöves tengeri beszoállítását követeli. A polgármester tegnap és ma a gazdasági ügyosztálynal, Tóth Dezső közlélmzési megbízottal, Armos Jenő gazdasági egyesületi titkárral, Almássy János nyug. és Lindermann Antal h. városgazdával felbecsülte a város határában a tengeri terméseket és a hozzáértők egybehangzó véleménye szerint az átlagos termés Fehérváron 9 mm. csöves tengeri, igen természetes, hogy ilyen átlagos termésből Fehérvár képtelen beszoállítani 300 waggon tengerit és a városi hatóság el is fog követelni mindent, hogy ez aránytalan megterheléstől a város gazdálkodót megkíméltesse.

Sebesültek érkeztek. Az olasz frontról ismét nagyobb sebesült szállományok érkeztek és újabbak vannak utban Fehérvár felé. Tegnap két katonai kórházvonalat cca. 900 harctéri sebesült, köztük 120 súlyosan sérült hozott Fehérvárra és holnapra újabb két kórházvonalat érkezett 600 sebesült van jelzelve. Ezek között 128 lesz a súlyosan sérült.

Fehérvár burgonyaszükséglete. Farkas Sándor tanácsos el-készítette a város ellátatlan közönsége burgonyaszükségletének kimutatását. E kimutatás szerint a város polgári lakosságának száma 34557. Ebből a termelők száma 3459, a vasutasok száma 3507, a közállamozottak beszerzési csoportja tagjainak száma 2614.

A burgonyával ellátandó 23741 egység. Nehéz munkás van 2051, ezek burgonyaszüksége 3182 kgr. 20 deka, egyéb foglalkozású egyen van 21090 kgr. Ellátandók száma 23741, ezek burgonyaszüksége 24242 kgr. 20 deka. Erre fedezetül szolgál Almássy Ferenc által önként felajánlott 1000 kgr. Az ellátatlanok szükséglete tehát 23242 kgr. 20 deka. Ez a mennyiség a közlélmzési ministertől kérelmezendő, mert az Almássy Ferenc által felajánlott 1000 kgr. burgonyán felül, sem önként felajánlott, sem rekvirált burgonyája nincs a városnak.

Halálozások. Bencsik János költőves, Véninger Katalin - férje folyó hó 22 én elhunyt 32 éves korában. Temetése ma délután 5 órakor lesz Széchenyi utca 62. sz. gyászházból.

Jávor István folyó hó 22-én 50 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz a Seregélyesi út 10. sz. alól.

Adonyban f. hó 20 án d. u. 4 órakor a hirtelen támadt szélviharban a temetősoron tűz támadt. Leégett 4 ház, benne sok butor, ruha és élelmiszer. Több bizosítás is a lángok martaléka lett. Szerencse, hogy a szél délnyugati irányt vett, különben elégett volna az egész község.

Feljegyzés. Hoffmann József helybeli hentesmester eljegyezte Vinczei Mancikát. (Mindkettő külön értesítés helyett)

Széna és szalma rekvirálás Fehérváron. A kormány által elrendelt széna és szalma rekvirálást Fehérváron e hét szerdáján kezdik és pedig a Felsővárosban.

A gazdasági katonai felmentések. A földmivélsügyi miniszter — a honvédelmi miniszterrel egyidejűleg — értesítette az összes főispánokat, hogy a nov. 30 án lejáró mező és erdőgazdasági felmentések egyszerűsítése érdekében az összes hatóságok munkáinak lényeges megkönnyítését s ezzel kapcsolatban a legmesszebbmenő papírkímélési határozat el és erre vonatkozólag valamennyi főispán figyelemztetést kapott, hogy az újabb felmentés iránti kérvényeket ne az eddigi óriási nagyságu névjegyzékeken állítsák ki, sőt mindaddig, míg újabb rendeletet nem kapnak, egyáltalán ne állítsák ki. Az egyszerűsítés lényeges kérvényeire érdekében minap a földmivélsügyi miniszteriumban újabb tanácskozás volt, amelyen az egyszerűsítés módozatát állapították meg. Az érkezellet határozata szerint a közeli napokban nemcsak a főispánok, hanem az összes névjegyzékeket első foknál kiállító közegek pontos utasítást kapnak a tekintetben, hogy a felmentési jegyzékek ezután miképp szerkesztendők. Az összes elsőfokú hatóságok az erre vonatkozó új névjegyzékeket a többi szükséges nyomtatványokkal két héten belül megkapják.

A rétföntöző társulat. A Gazdakör tegnap délelőtti a polgármester elnöklése mellett tartott ülésen foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a Pálotváros felé eső rétek öntözésére — a felsővárosi rétföntöző társulat mintájára — rétföntöző társulat alakuljon. A Gazdakör ezt egyhangulag szücskesnek mondotta ki, a terv megvalósítását, erre felkéri a városi hatóságokat, hogy a kérelmek előkészítésére Póker Péter gazdasági tanácsost kérte fel.

Felejtés a bika. Bicske mellett, Tákros pusztán Végh József telienest egy megvadult bika feloklatta. A tehenes itatta a jószágokat, köztök az urodalom bikáját, mely hirtelen megvadulva a tehenesnek rontott. Mielőtt ez védekezni tudott volna, a bika szarvát teljes erővel a baloldálába dőlte, a levegőbe kapta a szerencsétlen emberit, a föld őz sújtotta és úgy megtiporta, hogy koponyacsonttörést és oldalbordatörést szenvedett. Beszállították a Szt. György kórházba de életbenmaradásához kevés a remény.

Mire jó az ebadó-alap? Gyórvármegye közgyűlésének válsztmánya a legutóbbi ülésen: 200 korona hozzájárulást szavazott meg az ebadó-alaphól a — Budapesti Ujságírók Almanachjának. Vajjon mit szólnak a nagybecsülés émie szokatlan megnyilvánulásához? Milyen zamatos malicra: „bis hundert krón“ a pesti újságíróknak a — kutyá alapból!

Katonatemetés. Zanon Bruno 97. gyalogezredbeli katona, triestli lakos, betegsége következtében elhunyt. Temetése f. hó 24 én d. u. 2 órakor lesz a tartalékkórház halottasházából.

KIADÓHIVATALUNKBAN

az előfizetéseket, hirdetéseket, egyes lapszámok vásárlását elintézheli a közönség hetiköznapokon d. e. 9-től 12-ig és délután 3-tól 7-ig. Vasárnap nincs hivatalos óra. A lapra vonatkozó ügyek a nyomdához nem tartoznak és a nyomdában el nem intézhetők.

A felesleges katonai anyagok szétosztása. A feleslegessé vált katonai anyagok szétosztására kiküldött közös bizottság legutóbbi Bécében tartott ülésen megállapította a szétosztás munkaprogramját. Mivel a hadsereg éz időszerint leginkább mezőgazdasági és ipari cikkeket bocsátott szétosztásra, így főleg elsősorban ezek lesznek szétosztva. Azokat az anyagokat pedig amelyeket a nyár folyamán a közös szétosztóbizottság átutalt Magyarországnak, a „Hadianyagot értéksítő r. t.“ a napokban kezdi kiutalni, illetve a közönség részére szétosztani. A hadügyi kormány által átutalt anyagok céljaira rakátkor építet. A közös szétosztó bizottság a technikai cikkekre vonatkozólag pedig úgy határozott, hogy azokat elsősorban az államnak és közintézményeknek engedni át.

Kiesett az ablakból. Emiltették, hogy Simig Róza, aki Freud Manó bankigazgatótól szolgált, szombat délelőtti a Sákóci utca 2. sz. a ház emeletéről ablaktisztogatás közben ablakkal együtt az utca kövezetére esett. A kórházban megállapították, hogy koponyacsonttörést és agyrázkódat szenvedett, állapota válságos.

Tüz Bakonyársárányban. Folyó hó 20-án délután 2 órakor óriási szélviharban kigyulladt a cseplogépből kipattant szikrából dr. Vertesy Ferenc pusztáján a szőlőudvar.

mellette álló buzaasztagra is. Múltán a nagy viharban oltsárolt szó sem lehetett a tűz maradványait 400 kereszt buza és 300 kereszt zab és mintegy 60 mm. szalma. Biztosítva volt.

Leesett a fáról. Király János Öreghegy 891. sz. lakó 9 éves fiu felmászott egy fára, a vékony ág letörtöt alatta. A gyerek oly szerencsétlenül zuhant le, hogy jobb karja eltörtött. A szent György kórházba szállították

Törkölyátvétel.

A Szekesfehérvári Központi Szeszjőző Szövetkezet új gyártelepén (Sáy téglagyár mellett, Palya-utca végén) a törkölyátvételét immár megkezdettük. Az átvétel a vasárnapokat kivéve mindennap d. e. 8-12-ig és d. u. 2-6 óráig történik. A törkölyt a készenálló cementvermekbe írtjük, tehát az edények azonnal elvihetők. A körzeletünk területéről beszállított nyersanyagot bárkiöl átvesz, szük, amikor is a tagoknak a kifőzendő pálinkára való igényét a legmesszebbmenő határig biztositjuk. Az Igazgatóság.

Bojtorján hajszesz nagyön bevált hajpóroló, erősíti a haj gyökereit s szűnteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromi kólera elleni serum kapható: Szűts-Róbert gyógyszer-tárában. Károly király-ter.

APRÓHIRDETÉSEK

A Keresztény Fogyasztási szövetkezet belvárosi üzletébe ügyes kiszolgálónó azonnali belépésre kerestetik. Jelentkezze a szövetkezet Szogyeny-utcai üzlethelyiségében.

Szalongarnitúra, berakott asztal, szublal, szekrény, állóiróasztal, virágokosár, sezlon eladók, Palotai-utca 12.

Egy föld kukorica labon eladó. Olaj-utca 35.

Kukoricaszár és levél eladó. Alsókirálysor 9.

Tanulóknak felveszek hadiárva leányt teljes ellátással és ügyes varróleányokat. Varga István nő szabó Jókai-utca 20.

Palotai utca 53. számú ház eladó.

Vállalati Irodába hivatalnok jó írással felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba infézendők.

Nemes fajakörték és téli almák maximális áron alul kaphatók Bogayaynénál, Vörmarty-ter 2. szám.

Csataképek. Csataképek.

HONVEDNAP
Palicson.

A szabadkai 6-os honvédek fényes katonai tünnepleye filmen 3 felvonásban.

Pótlépek:

Mozeosítás a konyhában Vigi. 2 felv.

„URANIA“ MOZIBAN

HETFŐN ES KEDDEN. szeptember 23. és 24-én este fél 7 és fél 9 órakor

Csata szárafazon, vizen és levegőben.

Szenzációs élethű **katonai gyakorlatok**
Ezenfelül fényes műsor! Segítsünk az özvegyeknek és árvaikon: **RENDES HELYÁRAK.**

Apollo - színház.

Hétfőn és kedden, szeptember 23 és 24-én

Prof. Nick Fantum kalandjai.

Névtelen asszony

Détektiv történet 4 felv.
Kiegészítő műsor !!!
Előadások fél 7 és fél 9 órakor.
Rendes helyek.